

تعیین نسبت‌های بحرانی آب به خاک برای اندازه‌گیری شوری
خاکهای حاوی املاح کم محلول به کمک یک مدل ساده

علیرضا سپاسخواه و جهان‌بخش میرزاوند
بخش آبیاری دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز

شوری خاک یکی از مهمترین مسائل مناطق فاریاب بویژه در مناطق خشک است. اصلاح این گونه خاک‌های نیاز به شست‌و‌داشتن و یکی از عوامل عمده در تخمین مقدار آب لازم جهت کنترل شوری تعیین شوری آب زهکشی است. شوری خاک معمولاً در عماره خاک و در نسبت‌های مختلف آب به خاک اندازه‌گیری می‌گردد که بایستی استاندارد گردد. همچنین اغلب نسبت‌های آب به خاک به مراتب بیشتر از مقداری است که واقعا در خاک وجود دارد. زمانی که املاح کم محلول در خاک (کچ) وجود داشته باشد تبدیل مقادیر اندازه‌گیری شده شوری خاک در نسبت‌های مختلف آب به خاک به مقادیر واقعی پیچیده خواهد شد. برای انجام این تبدیل مدل ساده‌ای توسط محققین دیگر ارائه شده که در آن کلید اصلی داشتن نسبت آب به خاک بحرانی است که در نسبت‌های بیشتر از آن تمام املاح کم محلول حل شده و در اثر رقیق شدن شوری عماره حاصل کاهش می‌یابد. مقدار نسبت بحرانی تابعی از مقدار املاح کم محلول بویژه کچ خاک میباشد. در این تحقیق برای یک خاک منطقه باجگاه با مقادیر مختلف کچ، تابع بین درصد کچ و نسبت آب به خاک بحرانی بدست آمده است. از این معادله می‌توان برای تبدیل شوری اندازه‌گیری شده در نسبت‌های زیاد آب به خاک اراضی با املاح کم محلول بویژه کچ (مخلوط بسیار رقیق) به شوری نسبت‌های بسیار کم آب به خاک (حالت‌های واقعی آب خاک) استفاده کرد.